

Lasten ja nuorten
liikuntakäyttäytyminen Suomessa

Hyvä opiskelijan huoltaja

Lapsenne/huoltamanne opiskelijan oppilaitos on mukana opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa 2020 (LIITU) -tutkimuksessa. Tutkimuksessa kootaan tietoa suomalaisten lasten ja nuorten liikkumisesta, liikuntakäyttäytymisestä, paikallaanolosta ja unesta sekä liikuntaan liittyvistä asenteista, arvoista ja kokemuksista. LIITU-tutkimus on toteutettu aiemmin vuosina 2014, 2016 ja 2018 peruskouluissa 7–15-vuotiailla lapsilla ja nuorilla. Keväällä 2020 LIITU-tutkimus toteutetaan ensimmäistä kertaa toisen asteen oppilaitoksissa. Näin saadaan arvokasta kansallista tietoa lasten ja nuorten liikuntakäyttäytymisestä ja sen muutoksista.

LIITU-tutkimukseen kuuluu oppitunnilla täytettävä internetpohjainen liikuntakäyttäytymistä koskeva kysely ja liikkumisen, paikallaanolon ja unen mittaaminen liikemittarilla.

Kyselyn toteuttamisesta vastaa Jyväskylän yliopiston Terveiden edistämisen tutkimuskeskus apulaisprofessori Sami Kokon johdolla. Kyselyn alussa kuvataan tutkimuksen tarkoitus ja aineiston käyttö (tietosuojailmoitus) sekä pyydetään opiskelijan suostumus kyselyyn osallistumisesta. Suostumuksen varmentamiseksi kysytään opiskelijan henkilötunnus, jonka käyttö turvataan säädösten vaatimalla tavalla siten, että yksilöllisyyden suoja säilyy kaikissa tutkimuksen vaiheissa.

Liikemittarimittauksista vastaa UKK-instituutti johtajansa Tommi Vasankarin johdolla. Liikemittaria käytetään yhden viikon (7 vrk) ajan. Valveilla ollessa mittaria pidetään kuminauhavyössä lantiolla ja nukkumaan mennessä se siirretään erilliseen rannekkeeseen. Mittari ei kestä vettä, joten sitä ei pidetä saunassa, suihkussa ja/tai uudessa. Suklaapalan kokoinen mittari rekisteröi erilaisen liikkumisen ja sen tehon, paikallaanolon eri muodot ja siihen käytetyn ajan sekä unen määrän. Mittari ei häiritse liikkumista tai unta, eikä siitä aiheudu käyttäjälle minkäänlaista terveydellistä haittaa. Mittarin käyttö opastetaan oppilaitoksessa ja siihen annetaan myös kirjallinen ohje. Mittausaika alkaa opastustilanteesta ja päättyy, kun mittari palautetaan oppilaitokseen. Myöhemmin opiskelija saa myös henkilökohtaisen yhteenvedon liikkumisestaan, paikallaanolostaan ja unestaan mittausviikon ajalta. Yhteenvedot toimitetaan oppilaitokseen suljetuissa kirjekuorissa. Myös liikemittarimittaukseen osallistuminen edellyttää opiskelijan sähköistä suostumusta. Ohjeet suostumukseen kirjautumisesta toimitetaan jokaiselle opiskelijalle henkilökohtaisesti. Suostumuksessa kysytään mm. opiskelijan yhteystiedot ja henkilötunnus. Yhteystietoja käytetään liikemittarin takaisin saamisen varmistamiseksi. Henkilötunnukset säilytetään UKK-instituutissa luottamuksellisesti hyvän tieteellisen käytännön ja säädösten mukaisesti.

Mittaustuloksia käytetään LIITU2020-tutkimuksessa ja niihin voidaan myöhemmin, enintään 60 vuotta vuoden 2020 mittauksesta, yhdistää mm. sairauksia ja niiden hoitoa koskevien rekistereiden, asevelvollisuusrekisterin ja Koski-opinto- ja tutkintorekisterin tietoja. Tällä tietojen yhdistämisellä halutaan selvittää mm. nuoruuden liikkumisen, paikallaanolon ja unen yhteyksiä myöhempään terveydentilaan. Kun seurantatutkimus, jossa nyt kerättyjä tietoja yhdistetään edellä mainittuihin rekisteritietoihin, aloitetaan, osallistuneille lähetetään tarkempaa tietoa rekisteritietojen käytöstä.

LIITU-aineistosta julkaistaan perusraportti, jolla on merkittävä kansallinen arvo. Tulokset esitetään ryhmätasolla ja raportoidaan niin, ettei niistä voi tunnistaa yksittäisiä tutkimukseen osallistujia.

Osallistujan oikeudet

Lapsenne/huoltamanne opiskelijan oppilaitos ja/tai kotikunta on antanut luvan tutkimuksen tekemiseen oppilaitoksessa ja Jyväskylän yliopiston eettinen toimikunta on antanut tutkimuksesta puoltavan lausunnon. Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja opiskelija voi keskeyttää osallistumisensa milloin tahansa syytä ilmoittamatta. Tutkimuksesta tai sen keskeyttämisestä ei aiheudu opiskelijalle mitään haittaa, eikä kuluja. Tutkimukseen osallistumisesta ei makseta korvausta.

Kyselyaineistot arkistoidaan Jyväskylän yliopistossa ja liikemittariaineistot käsitellään ja säilytetään UKK-instituutissa luottamuksellisesti käyttäjätunnuksen ja salasanan takana. Aineiston analysoinnissa käytetään tutkimushenkilönumeroita.

Mikäli haluatte lisätietoa tutkimuksesta, vastaamme mielellämme kysymyksiinne. LIITU-tutkimuksella on myös oma verkkosivu, jossa on kaikki oleellinen tieto tutkimuksesta: <http://www.ukkinstituutti.fi/LIITU>

Ystävällisin terveisin,

Sami Kokko
apulaisprofessori
Liikuntatieteellinen tdk
Jyväskylän yliopisto

Tommi Vasankari
UKK-instituutin johtaja
LT, professori
UKK-instituutti

Tiina Inkovaara
tutkimussihteeri
050 5946 170
tiina.inkovaara@ukkinstituutti.fi